

150

USTAWA

z dnia 17 czerwca 1966 r.

o uzdrowiskach i lecznictwie uzdrowiskowym.

Art. 1. 1. Miejscowość (miasto, osiedle; gromada lub część gromady), która ma warunki niezbędne do prowadzenia lecznictwa uzdrowiskowego, może być uznana przez Radę Ministrów za uzdrowisko.

2. Uznanie miejscowości za uzdrowisko ma na celu utworzenie warunków sprzyjających rozwojowi lecznictwa uzdrowiskowego oraz prowadzeniu działalności wypoczynkowo-turystycznej.

3. Granicami uzdrowiska będącego miastem, osiedlem lub gromadą są granice administracyjne tych miejscowości.

Art. 2. 1. Lecznictwem uzdrowiskowym jest zorganizowana działalność w zakresie jak najszerzego zapobiegania chorobom i ich leczenia przy wykorzystaniu:

- 1) warunków naturalnych, a w szczególności:
 - właściwości leczniczych klimatu i krajobrazu (klimatoterapia),
 - naturalnych zasobów leczniczych, jak wody lecznicze, gazy lecznicze i peloidy (balneoterapia),
 - właściwości leczniczych morza (talassoterapia) oraz
- 2) innych czynników środowiskowych mających korzystny wpływ na wyniki świadczeń zapobiegawczych i leczniczych.

2. Zakładami lecznictwa uzdrowiskowego są zakłady lecznicze, których podstawowym zadaniem jest udzielanie świadczeń zapobiegawczych i leczniczych przy wykorzystaniu warunków naturalnych i czynników środowiskowych określonych w ust. 1.

3. Urządzeniami lecznictwa uzdrowiskowego są urządzenia niezbędne do wykorzystywania warunków naturalnych, a nie stanowiące części składowej zakładu lecznictwa uzdrowiskowego (pijalnie i rozlewnie wód leczniczych, baseny i plaże lecznicze, leżalnie, solaria).

Art. 3. 1. W celu zapewnienia warunków niezbędnych do prowadzenia i rozwijania lecznictwa uzdrowiskowego dla każdego uzdrowiska ustanawia się statut.

2. Statut uzdrowiska ustala:

- 1) granice uzdrowiska, jeżeli ma być nim część gromady,
- 2) obszar ochrony uzdrowiskowej,
- 3) czynności, które ze względu na ich oddziaływanie na warunki naturalne i czynniki środowiskowe (art. 2 ust. 1) mogą być podejmowane na obszarze ochrony uzdrowiskowej wyłącznie w trybie określonym w art. 12 (czynności zastrzeżone w statucie),
- 4) sprawy, które z uwagi na ich znaczenie dla lecznictwa uzdrowiskowego wymagają uzgodnienia z Ministrem Zdrowia i Opieki Społecznej lub innym organem służby zdrowia,
- 5) inne postanowienia istotne dla prawidłowej działalności i rozwoju lecznictwa uzdrowiskowego, a wynikające z potrzeb i warunków miejscowych.

3. Załącznikami do statutu są decyzje o utworzeniu obszaru górniczego dla poszczególnych złóż wód leczniczych lub gazów leczniczych, jeżeli te złoża występują na obszarze ochrony uzdrowiskowej.

4. Obszar ochrony uzdrowiskowej (ust. 2 pkt 2), stosownie do potrzeb ukształtowania warunków naturalnych, może być większy lub mniejszy od uzdrowiska bądź też wspólny dla dwu i więcej uzdrowisk.

5. Rada Ministrów w porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych ustali wzorcowy statut uzdrowiska.

Art. 4. 1. Statut uzdrowiska uchwała wojewódzka rada narodowa właściwa ze względu na położenie danej miejscowości, po porozumieniu z wojewódzką komisją związków zawodowych i po uzyskaniu orzeczenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej, które ustala:

- 1) właściwości lecznicze warunków naturalnych,
- 2) rodzaje i zakres świadczeń zapobiegawczych i leczniczych, które mogą być udzielane w zakładach lecznictwa uzdrowiskowego,
- 3) niezbędne warunki sanitarne.

2. Prezydium wojewódzkiej rady narodowej uzgadnia projekt statutu uzdrowiska z Ministrem Zdrowia i Opieki Społecznej, Przewodniczącym Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki oraz z ministrami (kierownikami urzędów centralnych) właściwymi ze względu na zagospodarowanie obszaru ochrony uzdrowiskowej.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio w przypadku zmiany statutu uzdrowiska.

4. Uchwała określona w ust. 1 wchodzi w życie z dniem uznania przez Radę Ministrów danej miejscowości za uzdrowisko.

Art. 5. 1. Rady narodowe zapewniają uzdrowiskom warunki umożliwiające jak najszerze wykorzystanie właściwości leczniczych tych miejscowości.

2. Do zadań rad narodowych miejscowości uznanych za uzdrowiska należy w szczególności:

- 1) rozwijanie gospodarki miejscowej z uwzględnieniem potrzeb lecznictwa uzdrowiskowego oraz jednostek wczasowych i turystycznych,
- 2) czuwanie nad tym, aby warunki naturalne uzdrowiska nie uległy zniszczeniu, ograniczeniu lub zniekształceniu,
- 3) prowadzenie jednostek gospodarczych zaspokajających wspólne potrzeby zakładów lecznictwa uzdrowiskowego, a także jednostek wczasowych, jeżeli przemawiają za tym zasady racjonalnego wykorzystania środków materialnych,
- 4) zaspokajanie potrzeb kuracjuszy, wczasowiczów i turystów w zakresie urządzeń komunalnych, kulturalnych i usługowych.

3. Rady narodowe stopnia wojewódzkiego mogą przekazać radom narodowym miejscowości uznanych za uzdrowiska i organom tych rad przysługujące im w stosunku do nich, podporządkowanych im zakładów lecznictwa uzdrowiskowego i jednostek wczasowo-turystycznych uprawnienia koordynacyjne przewidziane w obowiązujących przepisach.

4. Rady narodowe miejscowości uznanych za uzdrowiska powołują stałe komisje uzdrowiskowo-wczasowe, zapewniając odpowiednie przedstawicielstwo związków zawodowych i specjalistów.

Art. 6. 1. Zwierzchni nadzór nad lecznictwem uzdrowiskowym sprawuje Minister Zdrowia i Opieki Społecznej.

2. Z tytułu zwierzchniego nadzoru do Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej w szczególności należy:

- 1) wytyczanie kierunku działalności i rozwoju lecznictwa uzdrowiskowego,

- 2) czuwanie nad poziomem świadczeń zapobiegawczych i leczniczych udzielanych przez zakłady lecznictwa uzdrowiskowego,
- 3) czuwanie nad ochroną warunków naturalnych oraz nad właściwym kształtowaniem czynników środowiskowych,
- 4) zgłaszanie wniosków dotyczących zabezpieczenia dla potrzeb zdrowotnych warunków naturalnych na obszarach nie będących uzdrowiskami,
- 5) wytyczanie kierunku działalności naczelnego lekarza uzdrowisk oraz sprawowanie nadzoru nad tą działalnością,
- 6) ustalanie szczegółowych zasad wykorzystania warunków naturalnych w poszczególnych uzdrowiskach dla leczenia określonych chorób.

3. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej ustala typowe rodzaje i zadania zakładów oraz urzędzeń lecznictwa uzdrowiskowego.

Art. 7. 1. Naczelnym lekarzem uzdrowiska jest organem prezydium rady narodowej miejscowości uznanej za uzdrowisko, sprawującym nadzór nad poziomem świadczeń udzielanych przez zakłady lecznictwa uzdrowiskowego, prawidłowym funkcjonowaniem urzędzeń lecznictwa uzdrowiskowego oraz czuwającym nad ochroną warunków naturalnych i właściwym kształtowaniem czynników środowiskowych.

2. Z tytułu nadzoru nad zakładami i urządzeniami lecznictwa uzdrowiskowego (ust. 1) naczelnemu lekarzowi uzdrowiska przysługuje prawo:

- 1) przeprowadzania lustracji i żądania wyjaśnień potrzebnych dla oceny poziomu świadczeń i prawidłowości funkcjonowania tych zakładów i urzędzeń w zakresie leczniczym,
- 2) żądania usunięcia wadliwości stwierdzonych w toku lustracji,
- 3) zgłaszania do Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej wniosków w sprawie eksploatacji naturalnych zasobów leczniczych.

3. Do naczelnego lekarza uzdrowiska należy ponadto czuwanie nad trybem załatwiania spraw, które z mocy statutu uzdrowiska wymagają uzgodnienia z Ministrem Zdrowia i Opieki Społecznej, oraz wydawanie opinii i decyzji w sprawach dotyczących czynności określonych w art. 3 ust. 2 pkt 3.

Art. 8. 1. Naczelnego lekarza uzdrowiska powołuje i odwołuje Minister Zdrowia i Opieki Społecznej po porozumieniu z prezydium rady narodowej miejscowości uznanej za uzdrowisko.

2. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej po porozumieniu z prezydium właściwej wojewódzkiej rady narodowej może przekazać uprawnienia określone w ust. 1 organowi do spraw zdrowia tego prezydium.

Art. 9. 1. Zakłady i urzędzenia lecznictwa uzdrowiskowego mogą być prowadzone przez:

- 1) Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej,
- 2) rady narodowe,
- 3) Ministrów: Obrony Narodowej, Spraw Wewnętrznych i Komunikacji w zakresie świadczeń udzielanych osobom uprawnionym do korzystania z pomocy leczniczej służb zdrowia podległych tym Ministrom,
- 4) organy związków zawodowych,
- 5) inne organy i instytucje, które otrzymały zezwolenie wydane w myśl przepisów o zakładach leczniczych.

2. Zezwolenia, o których mowa w ust. 1 pkt 5, wymagają również uruchomienie lub rozbudowa zakładów lecznictwa uzdrowiskowego przez organy określone w ust. 1 pkt 3 i 4 po dniu wejścia w życie ustawy, jeżeli spowoduje to zmiany w eksploatacji naturalnych zasobów leczniczych.

3. Rada Ministrów, po porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych, ustala:

- 1) szczegółowy zakres działania organów określonych w ust. 1 pkt 1—4 w dziedzinie prowadzenia zakładów i urzędzeń lecznictwa uzdrowiskowego,
- 2) zasady, zakres i formy współdziałania Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej i jego organów oraz innych organów i instytucji prowadzących zakłady i urzędzenia lecznictwa uzdrowiskowego oraz obiekty wypoczynku i turystyki w celu zapewnienia pełnego wykorzystania naturalnych i innych właściwości uzdrowisk dla potrzeb lecznictwa uzdrowiskowego, wypoczynku i turystyki.

Art. 10. 1. Zasady kwalifikowania do zakładów lecznictwa uzdrowiskowego ustala Minister Zdrowia i Opieki Społecznej po porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych. Zasady kwalifikowania do zakładów lecznictwa uzdrowiskowego prowadzonych przez Ministrów: Obrony Narodowej, Spraw Wewnętrznych i Komunikacji — ustalają ci Ministrowie w porozumieniu z Ministrem Zdrowia i Opieki Społecznej.

2. Rada Ministrów, po porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych, określa zasady korzystania ze świadczeń zakładów lecznictwa uzdrowiskowego.

Art. 11. 1. Przy Prezesie Rady Ministrów działa Naczelna Rada Uzdrowisk i Wczasów Pracowniczych jako organ opiniodawczy i wnioskujący.

2. Do zakresu działania Naczelnej Rady Uzdrowisk i Wczasów Pracowniczych należą sprawy działalności i planowego rozwoju lecznictwa uzdrowiskowego i uzdrowisk, z uwzględnieniem spraw wczasów pracowniczych i turystyki w miejscowościach uznanych za uzdrowiska, a także sprawy współpracy w tym zakresie właściwych organów i instytucji.

3. W skład Naczelnej Rady Uzdrowisk i Wczasów Pracowniczych wchodzi przedstawiciele zainteresowanych naczelnymi (centralnymi) organami administracji państwowej, Centralnej Rady Związków Zawodowych oraz znawcy problematyki uzdrowiskowej.

4. Przy prezydiach wojewódzkich rad narodowych mogą być powołane za zgodą Rady Ministrów wojewódzkie rady uzdrowisk i wczasów pracowniczych jako organy opiniodawcze i wnioskujące tych prezydiów.

5. Rada Ministrów, po porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych, określi w drodze rozporządzenia szczegółowy zakres działania, skład, organizację oraz tryb postępowania Naczelnej Rady Uzdrowisk i Wczasów Pracowniczych oraz wojewódzkich rad uzdrowisk i wczasów pracowniczych.

Art. 12. 1. Decyzje w sprawie podjęcia czynności zastrzeżonych w statucie (art. 3 ust. 2 pkt 3) wydaje:

- 1) organ właściwy z mocy innych przepisów po zasięgnięciu opinii naczelnego lekarza uzdrowiska lub
- 2) naczelnym lekarzem uzdrowiska, jeżeli podjęcie danej czynności nie wymaga decyzji innych organów.

2. Decyzja wydana przez organ określony w ust. 1 pkt 1 bez zasięgnięcia opinii naczelnego lekarza uzdrowiska jest nieważna i podlega uchyleniu, chyba że naczelnym lekarzem uzdrowiska nie przedstawił opinii w terminie 10 dni, licząc od daty przekazania mu sprawy.

3. Organ, który wydał decyzję nie uwzględniając opinii naczelnego lekarza uzdrowiska, jest obowiązany doręczyć mu taką decyzję. Naczelnemu lekarzowi uzdrowiska od takiej decyzji służy odwołanie. Odwołanie to rozpatruje właściwy organ stopnia wyższego, po porozumieniu z organem do spraw zdrowia prezydium wojewódzkiej rady narodowej.

4. Właściwym do rozpatrzenia odwołania od decyzji określonych w ust. 1 pkt 2 jest organ do spraw zdrowia pre-

zydium wojewódzkiej rady narodowej właściwej ze względu na położenie uzdrowiska.

Art. 13. 1. Wpływy z opłaty uzdrowiskowej są przeznaczone na kształtowanie czynników środowiskowych określonych w art. 2 ust. 1 pkt 2, a w szczególności na zapewnienie porządku, higieny, estetyki i innych warunków niezbędnych dla zaspokajania potrzeb kulturalnych.

2. Rada Ministrów, w porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych, może zobowiązać zakłady lecznictwa uzdrowiskowego oraz instytucje, które prowadzą na obszarze uzdrowisk działalność wczasową lub turystyczną, do ponoszenia opłaty na cele określone w ust. 1.

Art. 14. Rada Ministrów może rozciągnąć w drodze rozporządzenia niektóre przepisy dotyczące uzdrowisk na obszary, które posiadają warunki do prowadzenia lecznictwa uzdrowiskowego lub eksploatacji naturalnych zasobów leczniczych, a nie zostały uznane za uzdrowiska.

Art. 15. Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia rozciągnąć niektóre przepisy ustawy na miejscowości, które nie prowadzą lecznictwa uzdrowiskowego, lecz posiadają wybitne walory turystyczno-wypoczynkowe, oraz dostosować te przepisy odpowiednio do charakteru takich miejscowości.

Art. 16. 1. Kto bez decyzji wymaganej w myśl art. 12 ust. 1 pkt 2 lub z naruszeniem takiej decyzji podejmuje na obszarze ochrony uzdrowiskowej czynność zastrzeżoną w statucie uzdrowiska (art. 3 ust. 2 pkt 3), podlega karze aresztu do 3 miesięcy i grzywny do 4.500 zł lub jednej z tych kar.

2. Orzekanie następuje w trybie przepisów o orzecznictwie karno-administracyjnym.

Art. 17. 1. Miejscowości będące w myśl dotychczasowych przepisów uzdrowiskami o charakterze użyteczności publicznej oraz inne miejscowości, w których w dniu wej-

ścia w życie ustawy prowadzone są zakłady lecznictwa uzdrowiskowego, mogą być uznane za uzdrowiska w trybie określonym w ust. 2.

2. Wykaz miejscowości uznanych za uzdrowiska w myśl ust. 1 ustali Minister Zdrowia i Opieki Społecznej po porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych, Przewodniczącym Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki oraz prezydiami właściwych wojewódzkich rad narodowych.

3. Do czasu nadania statutów uzdrowiskom zamieszczonym w wykazie, o którym mowa w ust. 2, obszarami ochrony uzdrowiskowej dla tych uzdrowisk są odpowiednie obszary ochrony sanitarnej bądź granice administracyjne tych miejscowości.

4. Okręgi ochrony źródeł wód leczniczych ustanowione w myśl dotychczasowych przepisów stają się obszarami górniczymi.

Art. 18. 1. Traci moc ustawa z dnia 23 marca 1922 r. o uzdrowiskach (Dz. U. z 1922 r. Nr 31, poz. 254, z 1928 r. Nr 36, poz. 331 i z 1934 r. Nr 110, poz. 976).

2. Rada Ministrów wyda w drodze rozporządzenia szczegółowe przepisy regulujące sprawy związane ze zniesieniem dotychczasowych komisji uzdrowiskowych.

3. Do czasu wydania rozporządzeń lub innych aktów przewidzianych w niniejszej ustawie obowiązują w sprawach, które mają uregulować te rozporządzenia lub akty, przepisy dotychczasowe ze zmianami wynikającymi z niniejszej ustawy.

Art. 19. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1967 r.

Przewodniczący Rady Państwa: *E. Ochab*
Sekretarz Rady Państwa: *J. Horodecki*